

Codi ètic de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC)

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, amb el propòsit de millorar el compliment dels seus objectius, decideix assumir un conjunt de valors, principis i normes que han d'inspirar la conducta dels membres de la institució.

El Codi ètic és un referent per a tota la comunitat i la seva obligatorietat s'estableix sobre la base de les raons morals que el justifiquen. La seva força rau exclusivament en el compromís adquirit per totes les persones integrants de la comunitat de respectar un conjunt de valors i principis comuns.

En aquest sentit, el codi ètic no és una norma jurídica, sinó una sèrie de normes de comportament de les persones dins de la institució de recerca i de tots els àmbits implicats, que adquireixen el compromís de fer-la conèixer i aplicar.

Objectius

La finalitat d'aquest codi és recopilar un conjunt de compromisos ètics i fer-los visibles de cara tant al funcionament de la institució com a la seva relació amb la societat, perquè:

- a) Serveixi de carta de presentació dels valors, principis i compromisos generals de l'Institut davant de la societat.
- b) Faciliti compartir pautes de referència per a les actuacions dels diferents agents de la nostra comunitat.
- c) Ofereixi una guia general de principis i valors ètics que inspirin la diversitat de normes i reglaments que s'apliquen a l'Institut.

Àmbit d'aplicació

El codi ètic s'adreça a tot el personal de l'ICAC, el personal adscrit i el personal vinculat amb la institució que assumeixen el present codi i vetllaran per l'honradesa i integritat de la seva activitat. El codi també és d'aplicació en la relació de l'Institut amb les empreses i institucions que col·laboren amb l'ICAC o hi presten serveis.

Missió de l'ICAC

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica és un centre de recerca públic en arqueologia clàssica creat per la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili (URV) amb la participació del Consell Interuniversitari de Catalunya. Té com a finalitat la recerca, la formació avançada i la difusió de la civilització i cultura clàssica.

L'ICAC és un consorci integrat per la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili. És una entitat jurídica pública, de caràcter institucional, i té personalitat jurídica pròpia per a la realització dels seus objectius.

L'Institut desenvolupa la seva tasca a partir de la col·laboració i les sinergies amb les universitats i institucions de recerca de Catalunya que treballen en el mateix camp, amb l'objectiu d'esdevenir un referent científic internacional en aquest àmbit. Com a

centre de recerca ha establert línies i programes d'investigació i està dotat de personal investigador.

El compromís de l'ICAC en l'acompliment dels seus valors (compromís, creativitat, aprenentatge, innovació, lideratge, respecte i vocació de servei), ha fet que el desenvolupament de l'activitat científica es dugui a terme d'acord amb la carta europea de l'investigador i que l'ICAC hagi obtingut el segell d'excel·lència en Recursos Humans que atorga la Unió Europea (HSR4R), seguint els procediments i les normes de qualitat que són aplicables, i de conformitat amb la legislació vigent.

Codis ètics als quals s'adhereix l'ICAC

Com a centre d'arqueologia clàssica a Catalunya, l'ICAC adopta el *Codi deontològic del professional de l'arqueologia* de l'Associació d'Arqueòlegs de Catalunya (Ad'AC), en el qual es recullen els principis ètics de regulació de la professió de l'arqueòleg, i és un complement de la legislació vigent sobre temes de patrimoni arqueològic, regulats per la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol i la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, així com el *Code of Ethics* de l'ICOM al qual l'ICAC ja està subscript com a membre de la institució. S'adjunten els codis referenciats com a annex 1 i 2.

Tanmateix, com a institut de recerca, l'ICAC adopta com a codi ètic de recerca de base el codi aprovat per la *European Science Foundation* el 2011 i revisat el 2017. Aquest codi, *The European Code of Conduct for Research Integrity*, està adreçat a investigadors de centres de recerca tant públics com privats i, en ell, es marquen les directrius a seguir per part de les institucions per tal de respectar la integritat científica. S'adjunten ambdós codis en els annexos 3 i 4.

A més, l'ICAC com a entitat jurídica pública, li és d'aplicació els principis ètics i de conducta fixats en els articles 52 i següents del Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic.

Valors i principis generals per a tot els membres de l'Institut

El personal de tots els àmbits de l'Institut, els investigadors adscrits i els becaris duen a terme la seva activitat respectant els valors i principis ètics generals que a continuació es detallen:

Dignitat

Es proporcionaran els recursos necessaris perquè en tots els àmbits del centre tinguin unes condicions laborals, professionals i docents dignes.

Diversitat

S'assumeix el compromís i respecte per l'aplicació de polítiques de gènere, de promoció i d'acceptació de la pluralitat cultural, i respecte per la diversitat en totes les manifestacions compatibles amb la dignitat humana i els drets humans universals.

Respecte

El tracte respectuós és un valor general que ha de ser present en tots els comportaments del personal de qualsevol àmbit i ha d'estar reflectit en totes les activitats de la comunitat.

Honestedat

Tots els membres de l'Institut han de tenir clar que quan actuen en nom de l'ICAC les seves accions, opinions i comportament s'hi associen. Cap membre de l'ICAC ha de contribuir al fet que la imatge externa de l'Institut resulti perjudicada per qualsevol acció que és únicament de caràcter personal.

Participació

Els membres de l'Institut tenen total llibertat per formular les propostes i les accions necessàries per mantenir i millorar l'activitat del centre, fomentant el diàleg i el rendiment de comptes amb la comunitat científica i a la societat.

Cooperació

Es posarà una atenció especial en la relació amb el conjunt de la societat amb la finalitat de consolidar una cultura basada en la flexibilitat, el compromís social i la construcció de vincles institucionals sustentats en la col·laboració.

Qualitat

Es procurarà aconseguir l'excel·lència en l'activitat investigadora, l'activitat docent i en la gestió i suport a la recerca.

Innovació

Es potenciaran iniciatives emprenedores i també la creativitat de les persones que formen part de la comunitat.

Integritat

Els membres de l'Institut han de vetllar en tot moment per la integritat de les seves accions, tant en l'àmbit acadèmic com el científic, fomentant el reconeixement dels treballs en equip i la veracitat de les seves actuacions.

Coneixement obert i difusió de valors

Es vetllarà per la difusió del coneixement respectant adequadament l'autoria de les idees, materials o documents que s'utilitzin. També es difondrà el conjunt de valors associats a l'activitat científica a la societat, com són la llibertat, la igualtat, el diàleg i el sentit crític.

Sostenibilitat i utilització adequada dels recursos

Els processos i accions han de ser sostenibles mediambientalment. A més, s'hauran d'emprar adequadament els mitjans i recursos de què es disposa.

Confidencialitat

Els membres de l'Institut assumeixen el compromís de no facilitar a tercers dades obtingudes per l'ICAC mitjançant llistes de distribució o altres.

Valors i principis específics per a les diferents àrees de l'Institut

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica està integrat pels òrgans col·legiats (Consell de Direcció i Consell Científic Assessor), els òrgans individuals (director, subdirector i administrador), el personal investigador contractat, els investigadors adscrits i visitants, els serveis científicotècnics, el personal de gestió i suport a la recerca i els becaris. Les diferents àrees de l'Institut han de procurar preservar, en cada cas, un conjunt de valors i principis, que consisteixen en els compromisos enumerats tot seguit.

Òrgans de govern i personal directiu

- Actuar i prendre decisions amb criteris objectius, oportunament justificats, amb equanimitat i fent un ús adequat de les atribucions que els dona el seu càrrec.
- Utilitzar tots els recursos per assegurar una correcta comunicació i transparència en la informació de l'organització.
- Reconèixer i valorar el treball fet de l'equip propi i col·laborador, i també la flexibilitat en el desenvolupament de les responsabilitats i tasques que es deriven de la seva activitat.
- Ajustar-se als principis d'equitat, mèrit i transparència per a l'adquisició i el subministrament de serveis.
- Potenciar un clima de confiança i col·laboració entre tots els àmbits.

Personal investigador

- Assumir el compromís amb la qualitat i millora contínua dels processos de recerca i docència en el seu àmbit de coneixement.
- Participar de manera directa o delegada en el àmbits de consulta i decisió que afectin la recerca i la docència.
- Disposar de flexibilitat i capacitat d'adaptació en el canvi de responsabilitats i tasques.
- Potenciar un clima de confiança i col·laboració entre els investigadors dels diversos equips de recerca.
- Garantir una comunicació fluida amb els investigadors adscrits, col·laboradors i els estudiants.
- Vetllar pel foment d'una cultura d'integritat de la recerca en base als principis dels codis assumits per l'Institut.

Personal investigador adscrit

- Assumir el compromís amb la qualitat i millora contínua de les activitats de recerca que desenvolupen.
- Participació en les activitats organitzades pels equips de recerca al qual pertanyen.
- Potenciar un clima de confiança i col·laboració amb el personal de l'Institut.

Becaris

- Assumir el procés d'aprenentatge, i generar inquietud pel saber, l'esforç personal, la responsabilitat, el sentit crític i la cooperació.
- Involucrar-se en la comunitat científica, fent servir els canals de participació i comunicació de què disposen.
- Potenciar un clima de confiança, col·laboració i treball en equip amb els altres estudiants i investigadors de l'Institut.

Personal dels serveis científicotècnics

- Assumir el compromís amb la qualitat i millora contínua dels processos de recerca i docència en el seu àmbit de coneixement.
- Disposar de flexibilitat i d'adaptació en el canvi de responsabilitats i tasques
- Potenciar un clima de confiança i col·laboració entre els investigadors dels diversos equips de recerca i els serveis científicotècnics.
- Vetllar pel foment d'una cultura d'integritat de la recerca en base als principis dels codis assumits per l'Institut.

Personal de gestió i suport a la recerca

- Comprometre's amb la qualitat i millora contínua dels processos i activitats de gestió i suport a la recerca.
- Tenir disposició per a la flexibilitat i l'adaptació al canvi de responsabilitats i tasques.
- Potenciar un clima de confiança i col·laboració entre tot el personal de gestió.

Seguiment

Objectiu del Comitè d'ètica

El Comitè d'ètica de l'ICAC (CEI) ha de seguir i avaluar el compliment d'aquest codi ètic.

Integrants del comitè i nomenament

El Comitè d'ètica estarà format per tres membres de l'Institut que seran escollits a partir d'una proposta consensuada entre la direcció de l'ICAC i els representants dels treballadors. Correspondrà al director de l'ICAC, d'acord amb les competències que té delegades, el nomenament dels membres del comitè, especificant els càrrecs de president i secretari. El seu mandat serà de tres anys i actuaran sota la seva responsabilitat amb plena independència, amb imparcialitat i amb objectivitat de criteri.

Els membres del Comitè d'ètica hauran de ser representatius del conjunt d'àrees en que està organitzat el centre (recerca, serveis científicotècnics i gestió i suport a la recerca).

Els integrants del CEI s'inhibiran del coneixement, deliberació i decisió en què es trobin directament interessats per raons professionals o familiars; i sempre que es pugui veure compromesa la seva independència, imparcialitat o objectivitat de criteri. També, tindran l'obligació de mantenir en secret els assumptes sotmesos al seu coneixement amb caràcter confidencial o reservat i no podran atribuir-se la representació del Comitè, que correspon exclusivament al president.

Funcionament

Un cop nomenat, el CEI decidirà el seu règim de reunions i d'adopció vàlida d'acords, en el marc de l'art. 13 i següents de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques a Catalunya.

Activitats

El CEI es reunirà anualment per avaluar el grau de compliment d'aquest codi i emetrà un informe que s'integrarà en la memòria anual de l'Institut.

Qualsevol persona amb vinculació a l'ICAC té dret a formular una consulta o presentar una queixa davant una actuació contrària al codi ètic. Aquesta consulta serà adreçada al CEI, que l'estudiarà i respondrà en un termini màxim de dos mesos. En el cas que la consulta necessités l'assessorament d'experts externs a l'ICAC el termini de resposta s'ampliarà fins als quatre mesos.

En el cas d'actuacions en contra d'aquest codi ètic d'algun membre de la comunitat, el CEI té la potestat d'emetre un informe adreçat a la direcció de l'Institut, que instruirà l'expedient corresponent.

Assessorament extern

En cas que el CEI cregui convenient una consulta externa, ja sigui per l'especificitat o la complexitat de la qüestió plantejada, o bé per conflicte d'interessos, podrà proposar a la direcció del centre l'assessorament d'experts externs o bé la creació d'una comissió ad hoc.